

Секція № 2
**РОЗВИТОК МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ ТА SMART-
СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ РЕГІОНІВ**

УДК 330. 34

Світлана Бесараб,
к.е.н., доцент кафедри бізнес-економіки та підприємництва
ДНВЗ «КНЕУ ім. Вадима Гетьмана»,
besarab@kneu.edu.ua
Аліна Кошель,
студент 4-го курсу факультету економіки та управління
ДВНЗ «КНЕУ ім. Вадима Гетьмана»,
koshela75@gmail.com

**«РОЗУМНЕ МІСТО» ЯК ПЕРСПЕКТИВА ДЛЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ
БІЗНЕСУ**

**SMART CITY AS A PERSPECTIVE FOR INNOVATIVE BUSINESS
DEVELOPMENT**

**«УМНЫЙ ГОРОД» КАК ПЕРСПЕКТИВА ДЛЯ ИННОВАЦИОННОГО
РАЗВИТИЯ БИЗНЕСА**

Анотація. Досліджено сутність концепції «Розумне місто» у контексті взаємозв'язку інноваційного розвитку регіонів (міст) з корпоративною соціальною відповідальністю, а також вплив бізнес-структур на її ефективне впровадження

Abstract. The essence of the concept of "Smart City" in the context of the relationship of innovative development of regions (cities) with corporate social responsibility, and the impact of business on effective implementation of this concept

Аннотация. Исследована сущность концепции «Умный город» в контексте взаимосвязи инновационного развития регионов (городов) с корпоративной социальной ответственностью, а также влияние бизнес-структур на ее эффективное внедрение.

Сучасні тенденції економічного розвитку, зумовлені трансформацією глобального інноваційного простору як ніколи актуалізують питання соціальної відповідальності бізнесу в умовах суцільної технологізації та автоматизації виробничих й управлінських процесів. Сьогодні соціально-відповідальний бізнес є об'єктивною вимогою для зростання будь-якої економіки, яка використовує «Інтернет речей», технології Blockchain, цифрові платформи для об'єднання виробників і споживачів, та інші цифрові інновації. Водночас поєднання цих інновацій з соціальною відповідальністю не тільки підприємницьких, а й державних структур призводить до появи нових трендів у сфері регіонального ведення бізнесу, зокрема створення «Розумного міста (Smart city)».

Зазвичай «Розумне місто» розглядають як містобудівну концепцію інтеграції інформаційних і комунікаційних технологій з Інтернетом речей, які мають забезпечити комфортну співпрацю всіх суб'єктів міського існування. Так, British Standard Institution описує «Розумне місто» як «ефективну інтеграцію фізичних, цифрових і людських систем у штучно створеному середовищі задля забезпечення громадянам стійкого та благополучного майбутнього» [1]. Проте, на наш погляд, це поняття є набагато ширшим й змістовним, хоча б через те, що бізнес-структури (підприємства й підприємці), населення та місцеві органи управління є не тільки резидентами міст, в яких вони співіснують, а й стейкхолдерами в контексті їх продуктивного розвитку та процвітання. І в основі цього розвитку покладено механізми державно-приватного партнерства [2].

Найбільш комплексним підходом до визначення економічної сутності «Розумного міста», на наше переконання, є модель, розроблена Віденським технологічним університетом, яка передбачає шість складових ефективного місцевого розвитку: «розумна економіка», «розумна мобільність», «розумне довкілля», «розумні люди», «розумне життя», «розумне урядування». На нашу думку, кожна з цих «розумних» складових, в першу чергу, базуються на інноваційному підґрунті містобудування, яке не можливе без залучення в процес фінансово-забезпечених й високотехнологічних бізнес-структур, а по-друге, має певні зв'язки з конкретними аспектами міського життя, що забезпечує комплексну систему інноваційного розвитку міста (табл.1).

Таблиця 1
Зв'язок між складовими моделі «Розумне місто» та аспектами міської діяльності

Складові моделі «Розумне місто»	Аспекти міської діяльності
Розумна економіка	Економічна діяльність (industry)
Розумна мобільність	Логістика та інфраструктура (logistics & infrastructures)
Розумне довкілля	Ефективність та стійкість (efficiency & sustainability)
Розумні люди	Освіта (education), навички ІКТ
Розумне життя	Безпека та якість (security & quality)
Розумне урядування	Е – демократія (e-democracy)

Джерело: складено на основі [3]

Світовий досвід свідчить про існування низки успішних практик впровадження концепції «Розумного міста», зокрема в Лондоні, Нью-Йорку, Амстердамі, Парижі, Рейк'явіку, які за даними іспанського Центру глобалізації та стратегії бізнес-школи IESE очолили список кращих Smart city у 2019 р. На практиці реалізація цієї концепції підтримується всесвітньо відомими «інформаційно-технологічними гігантами», зокрема: Microsoft, IBM, Software AG, Cisco тощо. Водночас за прогнозами світових експертів вже в 2020 р. буде налічуватися близько 600 «розумних міст» по всьому світу, і саме ці міста забезпечать близько 60% світового ВВП до 2025 року [4].

Щодо українського досвіду впровадження концепції «Розумне місто» слід зазначити, що ще в 2015 році було визначено низку ключових національних принципів розумної спеціалізації міста, зокрема:

- використання технологій загального призначення;
- інновації є рушійною силою структурних змін в певних галузях економіки;
- відкритість є основною властивістю усіх суб'єктів, що задіяні в реалізації політики смарт-спеціалізації;
- спеціалізація забезпечує ефективне використання обмежених ресурсів та сприяє зниженню цін для споживачів;
- економічне зростання та створення нових компаній відбувається шляхом диверсифікації підприємств та їх агломерації в межах інноваційних кластерів;
- підприємницький пошук базується на взаємодії підприємництва з різними науковими колами задля стимулювання інновацій;
- моніторинг та аналіз сприяють оцінюванню "інноваційного клімату" в регіоні та виявленні галузей для реалізації політики [5].

Проте за темпами впровадження інновацій, їх якістю та комплексністю Україна значно відстає від кращих світових практик. На сьогодні в Україні не існує жодного міста, яке б повністю функціонувало у форматі «smart». Безумовно, окремі елементи цієї концепції впроваджуються в більшості великих українських міст, зокрема у Києві, Львові, Харкові, Дніпрі тощо, і вони розробляють власне бачення міських інноваційних перетворень, але в

безпосередній прив'язці до залічення бізнес-структур. Так, в Концепції «КИЇВ SMART СІТІ 2020» заходами, які місто очікує від бізнесу, визначено:

- сприяти імплементації провідних практик, досвіду та рішень передових міст під час реалізації моделі SMART СІТІ;
- брати участь у створенні сучасних форм приватно-державного партнерства для реалізації Концепції «КИЇВ SMART СІТІ»;
- сприяти залученню інвестицій з метою реалізації стратегії КИЇВ SMART СІТІ;
- сприяти покращенню інвестиційної та інноваційної привабливості Києва як SMART СІТІ;
- залучати інвестиції для реалізації проектів КИЇВ SMART СІТІ;
- брати участь у реалізації проектів КИЇВ SMART СІТІ;
- надавати експертну підтримку в розробленні та імплементації рішень для КИЇВ SMART СІТІ [6].

Проте за даними 2019 р. до Міжнародної хартії відкритих даних було приєднано лише дев'ять українських міст, зокрема Київ, Львів, Дрогобич, Чернівці, Дніпро, Тернопіль, Кропивницький, Хмельницький та Івано-Франківськ [7].

Більшість українських міст лише розглядають можливості створення цифрових платформ для надання якісних міських послуг, оскільки у них відсутні можливості реалізації інноваційних ідей, в першу чергу, через брак грошових коштів. І шляхом вирішення цих проблем, на нашу думку, є залучення підприємців та підприємств до розробки суспільних інноваційних продуктів. Показовим прикладом активної участі бізнесу в реалізації концепції «Розумне місто» є м. Івано-Франківськ, який поступово здійснює трансформацію місцевих процесів за допомогою регіональних підприємців – учасників платформи «Тепле місто». Саме вони прийняли активну участь в реалізації низки високотехнологічних проектів загальноміського значення, зокрема:

- створення інноваційного центру на базі Івано-Франківського заводу «Промприлад», де поєднуються можливості, що виникають на перетині освіти, мистецтва, нової економіки та урбаністики.
- запуск веб-платформи (маркетплейсу) для соціального підприємства «Ба і Ді фрілансери» (Ba&Di Freelance);
- відкриття громадської станції сортувальня вторинної сировини «Сорт СМАРТ»;
- створення навчального курсу для дітей із вадами слуху KidsDO [8].

Отже, підсумовуючи наведе, слід зробити висновок, що реалізація концепція «Розумне місто» є підґрунтям регіонального інноваційного розвитку економіки України, але з обов'язковою та безпосередньою участю бізнесу, як одного із кінцевих користувачів міських послуг. Водночас реалізація цієї концепції потребує високого рівня інноваційності та соціальної відповідальності бізнес-структур, як резидентів та стейкхолдерів українських міст, оскільки саме зростання технологічності цих міст забезпечує збільшення кількості споживачів інноваційних послуг, отже сприяє інноваційному розвитку місцевого (регіонального) бізнесу.

Література

1. Офіційний сайт BSI (British Standards Institution) [Електронний ресурс] – URL: <https://www.bsigroup.com/en-GB/smart-cities/>
2. The Power of Three for smarter, more resilient cities Government & Public Sector Insights [Електронний ресурс]. – 2016. – URL: [https://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/EY-the-power-of-three-for-smarter-more-resilient-cities/\\$FILE/EY-the-power-of-three-for-smarter-more-resilient-cities.pdf](https://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/EY-the-power-of-three-for-smarter-more-resilient-cities/$FILE/EY-the-power-of-three-for-smarter-more-resilient-cities.pdf)
3. Giffender R. Smart cities and energy efficiency in Europe. Vienna: Centre of Regional Science Vienna UT, 2017. [Електронний ресурс] – URL: http://www.fundaciongasnaturalfenosa.org/wp-content/uploads/2017/09/3-Rudolf-Giffinger-SmartCities_EE_RGiffinger.pdf

4. Намиот Д.Е. Умные города и образование в цифровой экономике [Электронный ресурс] / Д.Е.Намиот, В.П.Куприяновский и другие. // International Journal of Open Information Technologies. – 2017. – №.3. – vol. 5. – URL: injoit.org/index.php/j1/article/download/397/370
5. Офіційний сайт «Розумне місто» [Електронний ресурс] – URL: <https://rozumnemisto.org/project>
6. ЛІДЕРСТВО ♦ ІННОВАЦІЇ♦ ВЗАЄМОДІЯ КОНЦЕПЦІЯ «КИЇВ СМАРТ СІТІ 2020» [Електронний ресурс]. – 2017. – URL: <http://kievvlst.com.ua/project/resources/attachments/T057NSL4.pdf>.
7. Иванык А. Что нужно сделать Украине для создания умных городов. [Электронный ресурс] / А. Иванык. – URL: https://delo.ua/tech/tehnologii-umnogo-gorodabuduschee-ili-nastojaschee-325883/?supdated_new=1497274174
8. Офіційний сайт Платформи «Тепле місто» [Електронний ресурс] – URL: https://warm.if.ua/about_us

УДК: 339.138

О.М. Дьоміна

*к.е.н., асистент кафедри міжнародної економіки та маркетингу,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка,
diominaom@ukr.net*

ОСОБЛИВОСТІ ЕКОНОМІЧНИХ ВЗАЄМОВІДНОСИН «ПОСТАЧАЛЬНИК-СПОЖИВАЧ» НА ПРОМИСЛОВОМУ РИНКУ УКРАЇНИ

FEATURES OF ECONOMIC RELATIONSHIP OF «SUPPLIER-CONSUMER» IN THE INDUSTRIAL MARKET OF UKRAINE

ОСОБЕННОСТИ ЭКОНОМИЧЕСКИХ ВЗАИМООТНОШЕНИЙ «ПОСТАВЩИК-ПОТРЕБИТЕЛЬ» НА ПРОМЫШЛЕННОМ РЫНКЕ УКРАИНЫ

Анотація. Досліджено теоретичні та організаційні особливості економічних взаємовідносин «постачальник-споживач» на промисловому ринку України, виокремлено концептуальні положення, які визначають їх сутність з урахуванням специфічних особливостей промислового ринку та глобальних тенденцій.

Abstract. The theoretical and organizational peculiarities of the economic relations between the supplier and the consumer in the industrial market of Ukraine are investigated, the conceptual provisions that determine their essence are considered, taking into account the specific features of the industrial market and global trends.

Аннотация. Исследованы теоретические и организационные особенности экономических взаимоотношений «поставщик-потребитель» на промышленном рынке Украины, выделены концептуальные положения, которые определяют их сущность с учетом специфических особенностей промышленного рынка и глобальных тенденций.

Сучасний етап розвитку вітчизняного промислового ринку, його суб'єктів як ключових носіїв економічних інтересів, перебуває під постійним впливом глобалізаційних процесів, інноваційних тенденцій, стрімкого розвитку інформаційно-комунікаційних технологій, нових викликів і загроз з боку динамічного та швидкозмінного ринкового середовища. У зв'язку з цим особливого значення набуває дослідження особливостей економічних взаємовідносин суб'єктів господарювання на промисловому ринку, а також природи їх економічних інтересів.